

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
AANVULLINGSEKSAMEN – MAART 2019

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL I

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2 uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die nasien van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende vertolkings mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A   LEESBEGRIP

VRAAG 1   INTERNETARTIKEL

- 1.1 "As jy 'n tipiese tiener is, spandeer jy baie tyd op sosiale media."
- 1.2 "Almal is die heelyd op hulle fone"/hulle gee nie persoonlike aandag aan mekaar nie.
- 1.3 Jy is bang mense doen iets en jy is nie daar nie (probeer om nie "mis" te gebruik nie).
- 1.4 Gee hulle jou volle aandag./Los jou foon uit.
- 1.5 "dol"
- 1.6 1.6.1 Waar
- 1.6.2 "maar onthou dit is nie regtig 'n ware weerspieëling van wat regtig aangaan nie"
- 1.7 As hulle nie by elke partytjie is nie, kan hulle voel hulle gaan daarop uitmis. **OF** Hulle loer elke paar minute op hulle fone, want hulle wil weet wat aangaan.
- 1.8 C
- 1.9 Sosiale: Dui op interaksie met ander mense, maar as ons op sosiale media boer, het dit die teenoorgestelde effek – minder interaksie met mense om ons.

VRAAG 2   INFOGRAFIEK

- 2.1 Daar is geen haaiykers aan diens nie.
- 2.2 A
- 2.3 Bloed trek haaie aan.
- 2.4 'n Sirene sal afgaan **OF** hulle sal 'n vlag opsit.
- 2.5 "doeltreffend"
- 2.6 Tussen 10:00 en 17:00
- 2.7 Jy moet nie swem nie.
- 2.8 Om mense te waarsku as daar haaie in die water is.
- 2.9 2.9.1 Onwaar
- 2.9.2 "Haaiykers is nie verantwoordelik vir jou veiligheid nie" **OF** "nooit jou veiligheid 100% waarborg nie".

VRAAG 3   SPOTPRENT

- 3.1 Hulle wil by die universiteit registreer/daar is baie mense wat aansoek doen/daar is min mense wat help.
- 3.2 Verveeld/ongeïnteresseerd.
- 3.3 Bril en pet /hare (enige 2)
- 3.4 Hy praat op sy foon/hy luister na musiek
- 3.5 Hy impliseer dat die rye dan nog langer gaan wees/daar gaan baie mense wees wat vir werk aansoek doen/dit gaan moeilik wees om werk te kry. (enige 1)
- 3.6 Vorms/aansoekvorms/matriekuitslae.
- 3.7 Universiteit
- 3.8 3.8.1 besig
3.8.2 glimlag

AFDELING B   OPSOMMING

VRAAG 4   ONDERHOUD

1. Daisy het *Lien se Langstaanskoene* gelees, want dis deur dieselfde skrywer as *Hoopvol* geskryf./Lien was 'n inspirasie
2. Mehlo het *Willem Poprok* gelees, want dis oor rugby/want dit wys dat seuns ook kunstig kan wees.
3. Zaria het *Bewustelik joune* gelees omdat sy die liefde ontdek het/omdat Elsa Winckler se beskrywings so goed is.
4. Michael het *Koors* gelees en het die beskrywings van ons land geniet/het dit geniet om te lees van plekke wat hy herken.
5. Mbali het *Raaiselkind* gelees omdat dit twee sterk vrouekarakters het/oor outisme handel

AFDELING C POËSIE

VRAAG 5 GESIENE GEDIG

- 5.1 Kan simbool van beide ma en seun wees/simbool van die konflik/simbool van die verhouding wat nie werk nie/simbool van die probleem.
Dis 'n simbool van die elegante ma.
Ma: Seun skop die strelitzia om sy frustrasie teenoor sy ma te wys.
OF Seun: Ma sien die strelitzia toevallig raak – soos wat sy seun nie eintlik aandag gee nie.
- 5.2 Stiptelik betyds vir werk./Sy vertrek stiptelik om sewe-uur./Die plaveisel is simmetries.
- 5.3 Alleenplasing
- 5.4 B
- 5.5 Formeel/kil/koud/onbetrokke (enige een)
- 5.6 5.6.1 Daar is geen vaste rymskema nie.
- 5.6.2 Dit sluit aan by die sentrale tema van die gedig: Dit skep die idee dat daar nie eenheid is nie/bevestig die idee dat die ma en seun ongelukkig/deurmekaar voel./dit versterk die idee van die gebroke verhouding tussen die ma en die seun.
- 5.7 Om dit te verstaan/te begryp.
- 5.8 5.8.1 Frustrasie/opgekropte woede
- 5.8.2 Hy voel dat sy ma hom nie genoeg aandag gee nie/dat sy net behep met haarself is/dat sy hom nie wil hê nie/hy wil haar idee dat alles perfek moet wees, vernietig.

VRAAG 6 GESIENE GEDIG

- 6.1 Ek-spreker/eerstepersoon spreker
- 6.2 Die woord voëlverskrikker word gewoonlik gebruik as iemand nie goed lyk nie. Ons sê ook die spieël gaan breek as jy daarin kyk. Die twee uitdrukkings word dus gekombineer en versterk die idee van hoe sleg die seun vir homself lyk./Dit word metafories gebruik om te wys hoe lelik die seun dink hy is.
- 6.3 Dat ons antwoorde op 'n vraag gaan kry/redes gaan kry hoekom die spreker voel soos hy voel.
- 6.4 Sy vel is so sleg dis eintlik 'n nagmerrie nie 'n droom nie. Of dit kan 'n "droom" wees in die sin dat dit 'n uitdaging vir die dermatoloog is.
- 6.5 Hy maak 'n gek van homself tussen meisies/hy weet nie hoe om op te tree nie/lelike merke op die vel word kraters genoem; dit impliseer hy is selfbewus.

- 6.6 Tienertyd/tyd tot hy beter oor homself voel/tyd tot hy beter lyk.
- 6.7 C
- 6.8 Sy vel is sleg/sy arms en bene is te lank/hy het 'n ligte snor/hare op sy bo-
lip/sy stem breek.
- 6.9 Hy het al meer as een keer 'n deur toegeslaan. Hy het al baie keer kwaad
geword.

VRAAG 7   ONGESIENE GEDIG

- 7.1   7.1.1   Het nie krag nie, kan nie bouse magte tot 'n val bring nie, kan nie keer
              dat ons kromme note haal.
- 7.1.2   "sing", "bid", "pleit", "wens"
- 7.2   Dit versterk die eerlike gevoel van die gedig/die digter wil opreg praat,
              sonder enige hindernisse soos hoofletters/eenvoudige woorde./
              Die gedig is vrye vers en dit is 'n kenmerk dat daar nie hoofletters in so 'n
              gedig voorkom nie.
- 7.3   Metafoor
- 7.4   Dit wys dat dit 'n persoonlike gedig is/hy wil klem lê op sy woorde/woorde
              wat bou en positief is.
- 7.5   "my woorde kan bloot sing"
- 7.6   "keer"
- 7.7   B

AFDELING D   TAALVAARDIGHEID

VRAAG 8   SINSTRUKTURE

- 8.1 Die seun sê: "**Ek sien 'n zebratjie agter my pa.**"
- 8.2 Nee, **die pa het nog nie omgekyk nie.**
- 8.3 Laas keer **het die pa mooi foto's in die wildernis begin neem.**
- 8.4 Die seun behoort **sy pa te waarsku om versigtig te wees.**
- 8.5 Die pa **neem mooi foto's om aangename herinneringe te hê.**
- 8.6 Die pa **moet vinnig deur die seun in die wildtuin gewaarsku word.**
- 8.7 Die seun weet nie dis 'n leeu nie, daarom **moet hy baie versigtig wees.**
- 8.8 Verlede jaar **was die seun se woordkaart verkeerd en sou verwarring veroorsaak.**
- 8.9 Die seun wat **na die leeu agter sy pa wys, is nie bang nie.**
- 8.10 Volgende keer **sal die seun nie 'n bang haar op sy kop hê nie.**
- 8.11 Die seun vra sy pa **of hy 'n klein leeutjie kan kry.**
- 8.12 Aangesien **die leeu nie vriendelik lyk nie, moet die pa versigtig wees.**

VRAAG 9   WOORDSTRUKTURE

- 9.1 geskokte
- 9.2 Wo.
- 9.3 asvaal
- 9.4 rook
- 9.5 drie-uur
- 9.6 weet
- 9.7 weekliks
- 9.8 geleenthede
- 9.9 dassie
- 9.10 daarop
- 9.11 later
- 9.12 geboutjie
- 9.13 brandweermanne/-mans
- 9.14 lewensgevaarlike
- 9.15 snaaksste
- 9.16 hom

VRAAG 10   KOMMUNIKASIE

- 10.1 Ag siestog! Jou arme ding. As jy maar net weet wat alles vir jou voorlê.
- 10.2 Ek was doodbang voor my eerste sokkerwedstryd. En toe hardloop ek die hele tyd na die verkeerde kant toe.
- 10.3 Ek was senuweeagtig toe ek in Graad 8 gearriveer het, maar jy sal die sport baie geniet.
- 10.4 Kan jy my asseblief raad gee oor watter die beste vakke is om te neem as jy onderwys wil studeer?
- 10.5 Sjoë, jy het wonderlike uitslae gekry! Kom sien my volgende Maandag dan praat ons oor 'n moontlike pos vir jou.

Totaal: 100 punte